

Prioritering av de praktisk-estetiske fagene i hele grunnskoleløpet:

I en pressemelding fra regjeringen, uttaler kunnskapsminister Tonje Brenna følgende:

– Vi vil ha en mer praktisk og variert skole. Det vil bidra til at elever lærer og trives mer, og vi trenger skoler med bred fagkompetanse. Tilbakemeldinger fra skoler og undersøkelser viser også at det er behov for å styrke kompetansen i disse fagene. Vi ønsker å stimulere til mer praktisk læring i alle fag slik de nye læreplanene legger opp til.

– Læring skjer i alle fag, og de praktiske og estetiske fagene er viktig i seg selv også for å utvikle grunnleggende ferdigheter i andre fag. Vi vil vekk fra et gammeldags syn på kunnskap som den forrige regjeringen hadde, sier Brenna.

Dersom regjeringen vil satse på de praktisk-estetiske fagene, må rammebetingelsene tilpasses drastisk. Faglæreren må få tid til å bruke sin ekspertise til undervisning, og tilrettelegging av rammene for faget.

SFS2213 regulerer lærernes arbeidstid. Årsverket kan deles i selvstendig arbeidstid og planfestet arbeidstid.

Selvstendig arbeidstid skal kun brukes til for- og etterarbeid av egen undervisning. Planfestet arbeidstid benyttes først og fremst til undervisning, annet elevrettet arbeid, for- og etterarbeid og faglig ajourføring både individuelt og i samarbeid med kolleger i team, avdelinger, grupper e.l., samt kontakt med foresatte og samarbeidsinstanser.

For faglærere i praktisk-estetiske fag, er det ingen steder i arbeidstidsavtalen det er satt av tid, for å gjøre jobben som kreves med å holde bl.a. rom med forskjellig verktøy, utstyr og materialer i orden.

Faglærerne har ansvar for kjøkken, haller, ulike verksteder og materialrom med tilhørende materialer, verktøy og utstyr. Å være materialforvalter, innkjøpsansvarlig, verksmester, delesjef, utføre reparasjoner, service og vedlikehold, sortere, rydde, rengjøre, osv, har ikke noe med for- og etterarbeid til undervisning å gjøre. Undervisning handler om opplæring. Der kunnskap og ferdigheter fastsatt i læreplan, formidles av en eller flere lærere til elever.

Mange faglærere i de praktisk-estetiske fagene er også tvunget til å være lærebokforfattere. Det er svært begrenset tilbud av funksjonelle lærebøker i disse fagene. Så faglærerne planlegger ofte undervisning direkte fra læreplanen, og må produsere læreverk og oppgaver selv. Selv om mange faglærere er flinke i dette arbeidet, så tar det mye ekstra tid for lærerne. Ved mange grunnskoler kan det være dårlige eller ikke-eksisterende egnede rom for opplæring i de praktisk-estetiske fagene. Dette utfordrer i svært stor grad faglærernes muligheter for undervisning i tråd med kompetansemålene. Dersom det ikke finnes egnede rom, må læreren oppbevare materialer og utstyr andre steder i skolebygget, for så å bruke tid på å frakte dette frem og tilbake ved hver undervisningsøkt.

For at lærerne i de praktisk-estetiske fagene, skal få en reel mulighet til å utføre det nødvendige arbeidet med rammene, som kreves tilrettelagt før undervisningsarbeidet kan starte, må det lages rom for det i lærernes arbeidstidsavtale. Faglærerne trenger en tidsressurs.

Samtidig er det viktig å sikre at alle som skal undervise i de praktisk-estetiske fagene, skal ha en utdanning i de respektive fagene. Dette må gjelde hele grunnskoleløpet fra 1. til 10. trinn. Uten rett utdanning kan det være både vanskelig og umulig å jobbe etter

kravene i læreplanen for disse fagene, da alle rammene baserer seg på at ansvarlig lærer har brede kunnskaper i faget.